

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09 - 4285/09.11.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за специалност код **3410401** „Търговия на едро и дребно“ от професия код **341040** „Търговски представител“ от професионално направление код **341** „Търговия на едро и дребно“ съгласно приложението.

X

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТАСТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	341	„Търговия на едро и дребно“
Професия	341040	„Търговски представител“
Специалност	3410401	„Търговия на едро и дребно“

Утвърдена със Заповед № РД09 - 4285/09.11.2021 г.

София, 2021 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на третостепен на професионална квалификация по специалност код **3410401** „Търговия на едро и дребно“, професия код **341040** „Търговски представител“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение почл.6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия „Търговски представител“, специалност „Търговия на едро и дребно“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема;
 - 1.3. матрица на писмен тест по всяка изпитна тема;
 - 1.4. критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване.
4. Препоръчителна литература.
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика;
 - в. указание за разработване на писмен тест;
 - г. индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
 - д. указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект;
 - е. рамка на рецензия на дипломен проект.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитни теми, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

Изпитна тема № 1: Измерители на макроикономиката, безработица, инфлация и фискална политика.

Същност на brutния вътрешен продукт (БВП) и измерване на съвкупното производство чрез brutния вътрешен продукт. Същност и фази на икономическия цикъл. Същност и измерване на безработицата. Същност и измерване на инфлацията. Видове инфлация. Фискална политика.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява същността на brutния вътрешен продукт как се измерва съвкупното производство чрез него и каква информация дава за развитието на държавите.	12
2. Обяснява същността и описва фазите на икономическия цикъл и тяхната последователност.	12
3. Дефинира понятието безработица и начините за нейното измерване.	20
4. Дефинира понятието инфлация, описва видовете инфлация и причините за нейната поява. Илюстрира с примери.	38
5. Обяснява какво представлява фискалната политика на държавата и какво е нейното значение.	18
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1 критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Обяснява същността на brutния вътрешен продукт, как се измерва съвкупното производство чрез него и каква информация дава за развитието на държавите.	12	2	2	-	-

2. Обяснява същността и описва фазите на икономическия цикъл и тяхната последователност.	12	2	2	-	-
3. Дефинира понятието безработица и начините за нейното измерване.	20	1	1	1	1
4. Дефинира понятието инфлация, описва видовете инфлация и причините за нейната поява. Илюстрира с примери.	38	1	2	2	2
5. Обяснява какво представлява фискалната политика на държавата и какво е нейното значение.	18	1	1	2	-
Общ брой задачи:	23	7	8	5	3
Общ брой точки:	100	14	32	30	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 2 Икономически елементи, пазарни ресурси, пазар и пазарни механизми, пазарни структури

Потребности и блага. Икономически ресурси. Пазарна икономика, смесена, командна и традиционна. Пазарно търсене, пазарно предлагане и пазарно равновесие. Пазарни структури - съвършена и несъвършена конкуренция.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира и обяснява същността на човешките потребности и блага и каква е разликата между тях.	12
2. Описва и дефинира икономическите ресурси и защо ги дефинираме като такива.	12
3. Различава и описва видовете пазарни икономики и тяхната свързаност с историческото развитие на човечеството.	20
4. Познава и обяснява законите за търсене, предлагане и пазарно равновесие, които илюстрира с примери.	38
5. Описва пазарните структури при съвършена и несъвършена конкуренция, като дава примери.	18
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2 / критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира и обяснява същността на човешките потребности и благата и каква е разликата между тях.	12	2	2	-	-
2. Описва и дефинира икономическите ресурси и защо ги дефинираме като такива.	12	2	2	-	-
3. Различава и описва видовете пазарни икономики и тяхната свързаност с историческото развитие на човечеството.	20	1	1	1	1
4. Познава и обяснява законите за търсене, предлагане и пазарно равновесие, които илюстрира с примери.	38	1	2	2	2
5. Описва пазарните структури при съвършена и несъвършена конкуренция, като дава примери.	18	1	1	2	-
Общ брой задачи:	23	7	8	5	3
Общ брой точки:	100	14	32	30	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 3: Обект на счетоводството

Същност на активите. Видове активи. Стоково-материални запаси. Същност на капитала. Видове капитал.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Определя същността на актива на предприятието и дава примери. Обобщава състава на активите.	20

2. Дефинира и обяснява видовете активи на предприятието. Дава примери за тях и обобщава.	20
3. Обяснява и различава стоково-материалните запаси.	20
4. Определя и обяснява същността на капитала на предприятието.	20
5. Разделя видовете капитал на предприятието. Прави изводи и обобщава.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Определя същността на актива на предприятието и дава примери. Обобщава състава на активите.	20	1	1	1	1
2. Дефинира и обяснява видовете активи на предприятието. Дава примери за тях и обобщава.	20	2	2	–	1
3. Обяснява и различава стоково-материалните запаси.	20	1	1	1	1
4. Определя и обяснява същността на капитала на предприятието.	20	2	2	–	1
5. Разделя видовете капитал на предприятието. Прави изводи и обобщава.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 4: Счетоводни документи и документиране на стопанските операции

Същност и необходимост от счетоводни документи. Реквизити на счетоводните документи. Обработка и съхранение на счетоводните документи. Документооборот.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4		Максимален брой точки
1. Описва същността на счетоводните документи. Дава примери и обобщава.		20
2. Посочва, обяснява и различава реквизитите на счетоводните документи.		20
3. Обяснява начина на обработка на счетоводните документи.		20
4. Посочва срокове за съхранение на счетоводните документи и дава примери.		20
5. Описва и обяснява същността на документооборота. Различава първични и вторични счетоводни документи. Свързва документооборота с дейността на предприятието.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 4/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Описва същността на счетоводните документи. Дава примери и обобщава.	20	1	1	1	1
2. Посочва, обяснява и различава реквизитите на счетоводните документи.	20	2	2	–	1
3. Посочва и обяснява начина на обработка на счетоводните документи.	20	1	1	1	1
4. Посочва срокове за съхранение на счетоводните документи и дава примери.	20	2	2	–	1
5. Описва и обяснява същността на документооборота. Различава първични и вторични счетоводни документи. Свързва документооборота с дейността на предприятието.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 5: **Организиране – организационни структури**

Същност на функцията на мениджмънта „Организиране“. Видове пълномощия. Процес на организиране в търговската фирма – етапи, характеристики на организационните структури, влияещи фактори. Видове организационни структури – линейна структура, функционална структура, линейно-функционална (щабна) структура, дивизионална структура. Предимства и недостатъци. Мрежови организационни структури.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5		Максимален брой точки
1. Дефинира същността на функцията „Организиране“ и обяснява видове пълномощия.		12
2. Посочва етапите на процеса на организиране и обяснява общите характеристиките на организационните структури.		12
3. Изброява и обяснява факторите, оказващи влияние върху организационната структура на управление. Дава примери за тях, прави изводи и обобщава.		20
4. Дефинира и обяснява видове организационни структури. Открива и описва техните предимствата и недостатъци. Прави заключения и изводи за видовете организационни структури.		38
5. Посочва, обяснява и прилага мрежови организационни структури.		18
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на функцията „Организиране“ и обяснява видове пълномощия.	12	2	2	–	–
2. Посочва етапите на процеса на организиране и обяснява общите характеристиките на организационните структури.	12	2	2	–	–
3. Изброява и обяснява факторите, оказващи влияние върху организационната структура на	20	1	1	1	1

управление. Дава примери за тях, прави изводи и обобщава.					
4. Дефинира и обяснява видове организационни структури. Открива и описва техните предимствата и недостатъци. Прави заключения и изводи за видовете организационни структури.	38	1	2	2	2
5. Посочва, обяснява и прилага мрежови организационни структури.	18	1	1	2	–
Общ брой задачи :	23	7	8	5	3
Общ брой точки:	100	14	32	30	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 6: Търговски дейности

Търговска политика – същност, цели. Ценова политика. Цени и видове цени. Фактори определящи цените. Показатели за търговските дейности - печалба, рентабилност, стокооборот.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Посочва и обяснява същността и целите на търговската политика. Определя и доказва значимостта на търговската политика.	20
2. Посочва и дефинира същността на ценовата политика. Обяснява и различава цена на дребно, цена на едро и минимална цена.	20
3. Обяснява, различава и изброява видовете цени.	20
4. Описва, посочва и различава факторите за определяне на цените.	20
5. Дефинира и обяснява показателите за търговските дейности. Прави заключения и изводи за тях.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Посочва и обяснява същността и целите на търговската политика. Определя и доказва значимостта на търговската политика.	20	1	1	1	1
2. Посочва и дефинира същността на ценовата политика. Обяснява и различава цена на дребно, цена на едро и минимална цена.	20	2	2	–	1
3. Обяснява, различава и изброява видовете цени.	20	1	1	1	1
4. Описва, посочва и различава факторите за определяне на цените.	20	2	2	–	1
5. Дефинира и обяснява показателите за търговските дейности. Прави заключения и изводи за тях.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 7: *Управленско решение*

Същност и изисквания на управленското решение. Видове управленски решения. Етапи в процеса на вземане на управленско решение. Фактори, влияещи върху управленското решение. Методи за вземане на решения.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира и обяснява същността и изисквания на управленското решение.	12
2. Изброява, обяснява и различава видове управленски решения.	16

3. Формулира, обяснява и свързва етапите в процеса на вземане на управленско решение.	18
4. Посочва, разработва и различава факторите, оказващи влияние на управленското решение. Дава примери за тях, обобщава.	22
5. Обяснява и различава методите за вземане на управленско решение. Прави заключения и изводи за тях.	32
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира и обяснява същността и изисквания на управленското решение.	12	2	2	–	–
2. Изброява, обяснява и различава видове управленски решения.	16	1	2	1	–
3. Формулира, обяснява и свързва етапите в процеса на вземане на управленско решение.	18	1	1	2	–
4. Посочва, разработва и различава факторите, оказващи влияние на управленското решение. Дава примери за тях, обобщава.	22	1	–	2	1
5. Обяснява и различава методите за вземане на управленско решение. Прави заключения и изводи за тях.	32	–	1	2	2
Общ брой задачи:	22	5	6	7	3
Общ брой точки:	100	10	24	42	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 8: Дистрибуционни канали

Същност и значение на дистрибуционните канали. Видове дистрибуционни канали. Избор на дистрибуционен канал.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8		Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява същност на дистрибуционните канал. Разработва и определя значението на дистрибуционни канали.		26
2. Изброява, обяснява и различава видовете дистрибуционни канали. Анализира оценката на дистрибуционния канал.		20
3. Описва и обяснява избора на дистрибуционен канал. Доказва неговата значимост.		12
4. Формулира и анализира разновидностите и приложението на различните дистрибуционни канали и избора на дистрибуционен канал.		16
5. Обяснява и различава видовете дистрибуционен канал. Прави заключения и изводи за тях.		26
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява същност на дистрибуционните канали. Разработва и определя значението на дистрибуционни канали.	26	2	2	1	1
2. Изброява, обяснява и различава видовете дистрибуционни канали. Анализира оценката на дистрибуционния канал.	20	2	2	–	1
3. Описва и обяснява избора на дистрибуционен канал. Доказва неговата значимост.	12	1	1	1	-
4. Формулира и анализира разновидностите и приложението на различните дистрибуционни канали и избора на дистрибуционен канал.	16	2	1	–	1
5. Обяснява и различава видовете дистрибуционен канал. Прави заключения и изводи за тях.	26	2	2	1	1
Общ брой задачи:	24	9	8	3	4
Общ брой точки:	100	18	32	18	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ 					

- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 9: Организация и управление на търговията на едро

Същност, задачи и функции на търговията на едро. Класификация на търговците на едро. Избор на доставчици. Условия за доставка на стоките. Организация на доставките.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9		Максимален брой точки
1. Дефинира същността на търговията на едро. Обяснява задачите на търговията на едро. Разработва функциите на търговията на едро, различава ги, прави заключения и изводи.		20
2. Описва и обяснява класификацията на търговците на едро. Обобщава различията между тях.		20
3. Формулира, обяснява избора на доставчици. Прави заключения и изводи.		20
4. Описва и сравнява условията за доставка на стоките. Определя различията между тях.		20
5. Описва, посочва и различава организацията на доставките на стоките. Представя графично процеса на доставките на стоките.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на търговията на едро. Обяснява задачите на търговията на едро. Разработва функциите на търговията на едро, различава ги, прави заключения и изводи.	20	1	1	1	1
2. Описва и обяснява класификацията на търговците на едро. Обобщава различията между тях.	20	2	2	–	1
3. Формулира, обяснява избора на доставчици. Прави заключения и изводи.	20	2	2	–	1
4. Описва и сравнява условията за доставка на стоките. Определя различията между тях.	20	2	2	–	1

5. Описва, посочва и различава организацията на доставките на стоките. Представя графично процеса на доставките на стоките.	20	2	2	-	1
Общ брой задачи:	24	9	9	1	5
Общ брой точки:	100	18	36	6	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 10: Организация и управление на търговията на дребно

Същност, роля и задачи на търговията на дребно. Видове форми на търговията на дребно. Видове магазини. Специализация и концентрация на магазините. Търговски центрове.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Назовава и формулира същността, задачите, функциите и класификацията на търговията на дребно. Разбира мястото и в икономическата система на страната. Съпоставя разликите между търговията на дребно и на едро, прави изводи и заключения.	16
2. Дефинира и обяснява търговията на дребно, видовете форми на търговците на дребно. Разбира и обяснява избора на доставчици, условията за доставка на стоките в зависимост от характера им. Разработва и анализира организацията на доставките, съобразно вида стока.	26
3. Познава търговията на дребно и особеностите на класификацията на търговците на дребно. Посочва съображенията за избора на доставчици, както и условията за доставка на стоките. Анализира предимствата и недостатъците на избора на организация на доставките	20
4. Описва и различава видовете магазини. Обяснява процеса на специализация и концентрация на магазините. Илюстрира различията между тях, прави заключения и изводи.	16
5. Описва и обяснява дейността на търговските центрове. Разработва и илюстрира видове търговски центрове.	22
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Назовава и формулира същността, задачите, функциите и класификацията на търговията на дребно. Разбира мястото и в икономическата система на страната. Съпоставя разликите между търговията на дребно и на едро, прави изводи и заключения.	16	2	1	–	1
2. Дефинира и обяснява търговията на дребно, видовете форми на търговците на дребно. Разбира и обяснява избора на доставчици, условията за доставка на стоките в зависимост от характера им. Разработва и анализира организацията на доставките, съобразно вида стока.	26	2	2	1	1
3. Познава търговията на дребно и особеностите на класификацията на търговците на дребно. Посочва съображенията за избора на доставчици, както и условията за доставка на стоките. Анализира предимствата и недостатъците на избора на организация на доставките.	20	2	2	–	1
4. Описва и различава видовете магазини. Обяснява процеса на специализация и концентрация на магазините. Илюстрира различията между тях, прави заключения и изводи.	16	2	1	–	1
5. Описва и обяснява дейността на търговските центрове. Разработва и илюстрира видове търговски центрове.	22	2	1	1	1
Общ брой задачи:	23	10	7	2	5
Общ брой точки:	100	20	28	12	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 11: Бизнес комуникация

Същност, значение и функции на комуникациите в организацията. Видове комуникация в организацията (според средата и според начина на разпространението на информацията). Роля на бизнес комуникацията в управленските дейности. Вътрешни комуникации. Административна етика.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11		Максимален брой точки
1. Описва същността и доказва значението на бизнес комуникацията. Дефинира, посочва и обобщава функциите на комуникацията.		20
2. Изброява, описва и обяснява видовете бизнес комуникации. Илюстрира вербална и невербална комуникация.		20
3. Посочва ролята на бизнес комуникацията в управленските дейности. Дава примери и обобщава.		20
4. Дефинира и посочва начините на комуникация в организацията. Дава примери и обобщава.		20
5. Описва и обяснява етичното поведение в организацията. Дава примери и обобщава.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Описва същността и доказва значението на бизнес комуникацията. Дефинира, посочва и обобщава функциите на комуникацията.	20	1	1	1	1
2. Изброява, описва и обяснява видовете бизнес комуникации. Илюстрира вербална и невербална комуникация.	20	2	2	–	1
3. Посочва ролята на бизнес комуникацията в управленските дейности. Дава примери и обобщава.	20	1	1	1	1
4. Дефинира и посочва начините на комуникация в организацията. Дава примери и обобщава.	20	2	2	–	1
5. Описва и обяснява етичното поведение в организацията. Дава примери и обобщава.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5

Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 12: Маркетинг, маркетингови концепции и проучване на пазара

Същост и значение на маркетинга. Видове маркетинг. Основни маркетингови концепции, видове приложение. Проучване на пазара, сегментиране и избор на целеви пазар. Позициониране на продукта на пазара.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 12</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва и обяснява същността и значението на маркетинга. Определя видовете маркетинг.	18
2. Описва и обяснява същността и приложението на основните маркетингови концепции – производствена, продуктова, търговска, маркетингова, социално-етична, на взаимодействието.	18
3. Описва и обяснява процеса на маркетинговото проучване на пазара. Обяснява набирането на първична и вторична информация - предимства и недостатъци. Изяснява ползите при провеждане на маркетинговото проучване.	26
4. Обяснява и определя сегментиране на пазара на потребителски и индустриални стоки и услуги.	14
5. Описва и илюстрира процедурата за избор на целеви пазар.	12
6. Описва и определя позиционирането на продукта на пазара.	12
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	2	3	4	5	6
1. Описва и обяснява същността и значението на маркетинга. Определя видовете маркетинг.	18	2	2	1	–

2. Описва и обяснява същността и приложението на основните маркетингови концепции – производствена, продуктова, търговска, маркетингова, социално-етична, на взаимодействието.	18	2	2	1	–
3. Описва и обяснява процеса на маркетинговото проучване на пазара. Обяснява набирането на първична и вторична информация - предимства и недостатъци. Изяснява ползите при провеждане на маркетинговото проучване.	26	1	1	2	1
4. Обяснява и определя сегментиране на пазара на потребителски и индустриални стоки и услуги.	14	–	2	1	–
5. Описва и илюстрира процедурата за избор на целеви пазар.	12	–	1	–	1
6. Описва и определя позиционирането на продукта на пазара.	12	–	1	–	1
Общ брой задачи:	22	5	9	5	3
Общ брой точки:	100	10	36	30	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 13: Маркетинг-микс

Същност, елементи и обхват на маркетинг – микс. Продуктова политика – същност, равнища, жизнен цикъл на продукта, продуктови стратегии. Дистрибуционна политика – същност и задачи, участници, канали за дистрибуция, маркетингова логистика. Ценова политика – същност, фактори, влияещи върху цената. Промоционална политика – рекламата (същност, функции, видове, канали и средства, планиране на рекламната политика).

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Формулира същност и елементи на маркетинг – микса.	12
2. Описва и обяснява същността и равнищата на продуктовата политика. Представя графично жизнения цикъл на продукта. Определя и различава различните видове продуктови стратегии.	26

3. Обяснява и определя същността и задачите на дистрибуционната политика. Изброява участниците и илюстрира каналите за дистрибуция. Свързва маркетинговата логистика с дистрибуционната политика.	28
4. Описва цената като елемент на ценовата политика и определя факторите, влияещи върху нея.	14
5. Описва и обяснява същност, функции и видове реклама. Посочва кои са каналите и средствата за реклама. Илюстрира процеса на планиране на рекламната политика. Прави заключения и обобщения за комуникационната политика.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 13/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Формулира същност и елементи на маркетинг - микса.	12	2	2	–	–
2. Описва и обяснява същността и равнищата на продуктова политика. Представя графично жизнения цикъл на продукта. Определя и различава различните видове продуктови стратегии.	26	1	1	2	1
3. Обяснява и определя същността и задачите на дистрибуционната политика. Изброява участниците и илюстрира каналите за дистрибуция. Свързва маркетинговата логистика с дистрибуционната политика.	28	1	1	1	2
4. Описва цената като елемент на ценовата политика и определя факторите, влияещи върху нея.	14	2	1	1	–
5. Описва и обяснява същност, функции и видове реклама. Посочва кои са каналите и средствата за реклама. Илюстрира процеса на планиране на рекламната политика. Прави заключения и обобщения за комуникационната политика.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	6	5	4
Общ брой точки:	100	14	24	30	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 14: Стандартизация на стоките

Същност и съдържание на стандартизацията. Основни принципи и методи на стандартизацията. Национална система за стандартизация. Регионална и международна стандартизация. Класификация и видове стандарти. Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14		Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява същността на стандартизацията. Разработва и определя основните принципи, методи и съдържание на стандартизация		20
2. Дефинира и обяснява основните понятия при окачествяване на суровините на материалите и на готовата продукция. Съпоставя и анализира прилаганите методи за окачествяване.		20
3. Дефинира и обяснява показателите за качество и стандартизация. Открива и анализира различията между тях.		20
4. Описва и различава опаковката и маркировката на стоките. Дава примери и обобщава. Познава национална система за стандартизация на стоките.		20
5. Обяснява и посочва класификацията и видовете стандарти. Открива различията между тях и ги анализира.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява същността на стандартизацията. Разработва и определя основните принципи, методи и съдържание на стандартизация.	20	1	1	1	1
2. Дефинира и обяснява основните понятия при окачествяване на суровините на материалите и на готовата продукция. Съпоставя и анализира прилаганите методи за окачествяване.	20	2	2	–	1
3. Дефинира и обяснява показателите за качество и стандартизация. Открива и анализира различията между тях.	20	1	1	1	1
4. Описва и различава опаковката и маркировката на стоките. Дава примери и обобщава. Познава	20	2	2	–	1

национална система за стандартизация на стоките.					
5. Обяснява и посочва класификацията и видовете стандарти. Открива различията между тях и ги анализира.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 15: Класификация и окачествяване на стоките

Класификация, асортимент и кодиране на продукцията. Основни понятия при окачествяване на суровините, на материалите и на готовата продукция. Показатели за качество. Опаковка и маркировка на стоките. Съхранение на стоките.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Описва същността на класификацията. Различава асортимент и кодиране на продукцията. Определя и свързва видове и елементи от кодиране на продукцията.	20
2. Дефинира и обяснява основните понятия при окачествяване на суровините на материалите и на готовата продукция. Определя значението им.	20
3. Посочва и обяснява показателите за качество. Свързва показателите с производството, прави заключения и изводи.	20
4. Описва и различава опаковката и маркировката на стоките. Дава примери и обобщава.	20
5. Обяснява и посочва начина на съхранение на стоките. Свързва начина на съхранение с качеството на стоките. Прави заключения и изводи.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Описва същността на класификацията. Различава асортимент и кодиране на продукцията. Определя и свързва видове и елементи от кодиране на продукцията.	20	1	1	1	1
2. Дефинира и обяснява основните понятия при оценяване на суровините на материалите и на готовата продукция. Определя значението им.	20	2	2	–	1
3. Посочва и обяснява показателите за качество. Свързва показателите с производството, прави заключения и изводи.	20	1	1	1	1
4. Описва и различава опаковката и маркировката на стоките. Дава примери и обобщава.	20	2	2	–	1
5. Обяснява и посочва начина на съхранение на стоките. Свързва начина на съхранение с качеството на стоките. Прави заключения и изводи.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 16: Организация и техника на търговските плащания в страната

Форми на безналични плащания-кредитен превод, директен дебит и акредитивна форма на плащане. Електронни платежни инструменти (ЕПИ) – банкова платежна карта, платежни операции с електронни платежни инструменти. Търговски кредит.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва същността на безналичните плащания. Различава начините на плащания. Дава примери с тях.	20

2. Посочва и различава участници, условия и технологии на плащанията при кредитен превод, директен дебит и акредитивна форма на плащане. Прави заключения и изводи.	20
3. Описва и обяснява същността на електронните платежни инструменти. Открива предимствата и недостатъците от използването на електронните платежни инструменти, прави заключения и изводи.	20
4. Посочва операции с електронни платежни инструменти. Дава примери с тях и обобщава.	20
5. Описва и обяснява същността на търговският кредит. Различава и обобщава предимствата и недостатъците на търговският кредит.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Описва същността на безналичните плащания. Различава начините на плащания. Дава примери с тях.	20	1	1	1	1
2. Посочва и различава участници, условия и технологии на плащанията при кредитен превод, директен дебит и акредитивна форма на плащане. Прави заключения и изводи.	20	2	2	–	1
3. Описва и обяснява същността на електронните платежни инструменти. Открива предимствата и недостатъците от използването на електронните платежни инструменти, прави заключения и изводи.	20	1	1	1	1
4. Посочва операции с електронни платежни инструменти. Дава примери с тях и обобщава.	20	2	2	–	1
5. Описва и обяснява същността на търговският кредит. Различава и обобщава предимствата и недостатъците на търговският кредит.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	22	7	7	3	5
Общ брой точки:	100	14	28	18	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 					

- **8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“**

Изпитна тема № 17: Търговско представителство

Същност и значение на търговското представителство. Сравнение на търговското представителство с представителството в гражданското право и с дистрибутора. Прокурист (търговски управител), търговски пълномощник, търговски помощник търговски представител, търговски посредник – същност, права и задължения на страните съгласно Търговски закон. Търговски представител – видове, представителна власт – договор за търговско представителство.

Дидактически материали: Не са приложими.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на търговското представителство и обяснява значението му.	6
2. Сравнява представителство в търговското и гражданското право. Посочва и определя прилики и разлики между търговския представител и дистрибутора.	18
3. Описва и обяснява същността на прокурист (търговски управител), търговски пълномощник, търговски помощник, търговски представител и търговски посредник.	12
4. Разработва, обяснява и различава правата и задълженията на страните при търговското представителство съгласно Търговския закон.	40
5. Изброява и обяснява видовете търговски представители. Свързва договора за търговско представителство с представителната му власт и прави заключения.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира същността на търговското представителство и обяснява значението му.	6	1	1	–	–
2. Сравнява представителство в търговското и гражданското право. Посочва и определя прилики и разлики между търговския представител и дистрибутора.	18	–	1	1	1

3. Описва и обяснява същността на прокурист (търговски управител), търговски пълномощник, търговски помощник, търговски представител и търговски посредник.	12	2	2	–	–
4. Разработва, обяснява и различава правата и задълженията на страните при търговското представителство съгласно Търговския закон.	40	–	1	2	3
5. Изброява и обяснява видовете търговски представители. Свързва договора за търговско представителство с представителната му власт и прави заключения.	24	1	2	1	1
Общ брой задачи:	22	4	7	4	5
Общ брой точки:	100	8	28	24	40
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 18: Търговски сделки

Същност на търговската сделка. Сключване, изпълнение и неизпълнение на търговска сделка. Видове търговски сделки според Търговския закон. Действителност и недействителност на търговските сделки. Договор за продажба – същност, страни по договора, права и задължения. Основни реквизити на договор за продажба.

Дидактически материали: Не са приложими.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира същността на търговската сделка.	4
2. Разработва и обяснява начина на сключване на търговска сделка и особеностите ѝ.	14
3. Разработва и определя изпълнението и неизпълнението на задълженията по сделката.	22
4. Изброява и различава видове търговски сделки според Търговския закон.	10
5. Определя, свързва и дава примери за действителност и недействителност на търговските сделки.	22
6. Формулира, обяснява и разработва същността, страните, правата и задълженията на договора за продажба.	16
7. Посочва и свързва основните реквизити на договор за продажба.	12
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на търговската сделка.	4	2	–	–	–
2. Разработва и обяснява начина на сключване на търговска сделка и особеностите ѝ.	14	–	2	1	–
3. Разработва и определя изпълнението и неизпълнението на задълженията по сделката.	22	–	–	1	2
4. Изброява и различава видове търговски сделки според Търговския закон.	10	1	–	–	1
5. Определя, свързва и дава примери за действителност и недействителност на търговските сделки.	22	–	–	1	2
6. Формулира, обяснява и разработва същността, страните, правата и задълженията на договора за продажба.	16	1	2	1	–
7. Посочва и свързва основните реквизити на договор за продажба.	12	3	–	1	–
Общ брой задачи:	21	7	4	5	5
Общ брой точки:	100	14	16	30	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

2. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки за показателите	Максимален брой точки за критерия
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект		20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	

1.3. използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати		20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект		20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10	
3.3. умения за презентиране	5	
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект		30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност		10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5	
Общ брой точки	Максимален бр. точки 100	Максимален бр. точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Тема: 1. Да се създаде: Бизнес проект на тема: „Представяне на нов хранителен продукт и разпространението му в търговската мрежа“

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

2.1 Бизнес проектът включва:

- Начална страница
- Съдържание
- Резюме на бизнес плана
- Описание на предлагания продукт (услуга)
- Маркетингов план – къде и по-какъв начин ще се предлага продукта; кои са потенциалните клиенти; кои са основните конкуренти; какъв годишен доход от продажбите се очаква
- Оперативен план – мястоза извършване на дейността, оборудване, организация на доставките
- Финансиране на бизнеса – схема на приходите и разходите по елементи, оценка на риска
- Приложения – договори, анкети, анализи, прогнози и др.

2.2 Практическото задание трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да се изработи в обем не по-малко от 30 страници;
- Да бъде във формат: А4, шрифт: Times New Roman 12, размер на шрифта 12
- Да включва всички елементи на зададената структура на бизнес проекта;
- Да съдържа графики, таблици, схеми, поясняващи нагледно направените анализи.

2.3 Практическото задание трябва да се предаде на комисията по провеждане и оценяване на изпита в определен от комисията срок.

2. Критерии за оценяване

Критериии показателиза оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място 1.3. Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Планира ефективно работния процес	2	
2.2. Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2	
2.3. Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2	
4. Правилен подбор на продукта съобразно конкретното задание		20
4.1. Целесъобразно използва стоковата група според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на продукта	10	
5. Спазване на технологичната последователност на структурата на бизнес проекта според индивидуалното задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите на бизнес проекта	10	
5.2. Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното задание		50
6.1. Всеки завършен елемент от структурата съответства на изискванията на бизнес проекта	20	

6.2. Крайният резултат съответства на зададените елементи в структурата на бизнес проекта и отговаря на изискванията в стандартите	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността код 3410401 „Търговия на едро и дребно“, професия код 341040 „Търговски представител“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Учебно помагало за задължителна професионална подготовка. Нови знания, 2003.
2. Ваня Димитрова. Икономика, организация и управление на търговията. Мартилен, София, 2020 г.
3. Димитър Цонев, Даниела Манчева, Цонка Лалева. Икономика на предприятието. Мартилен, София, 2020.
4. Димитър Дончев, Николай Щерев. Икономика на предприятието за всички професионални направления. Мартилен, София, 2019.
5. Георги Стефанов. Търговско право. Мартилен, София, 2019.
6. д-р Явор Янкулов. Търговски мениджмънт. Университетско издателство „Стопанство“, София, 2010.
7. Любен Петров. Обща теория на счетоводната отчетност. Мартилен, София, 2016.
8. Емилия Шаренска, Милка Ризова. Бизнес комуникации за всички професионални направления. Мартилен, София, 2018.
9. Христо Кожухаров. Стокознание. Матком, София, 2016.
10. Методи Кънев. Макроикономика. Мартилен, София, 2005.
11. Методи Кънев. Микроикономика. Мартилен, София, 2005.

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Венцислава Георгиева, Професионална гимназия по хранене и земеделие, гр. Лом
2. Десислава Каменова, Професионална гимназия по хранене и земеделие, гр. Лом
3. Мариана Герчева, Национална търговско-банкова гимназия, гр. София

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА
ПРОФЕСИЯТА**

**по професия код 341040 „Търговски представител“
специалност код 3410401 „Търговия на едро и дребно“**

Изпитен билет №2

**Изпитна тема № 2: Икономически елементи, пазарни ресурси, пазар и пазарни
механизми, пазарни структури**

Потребности и блага. Икономически ресурси. Пазарна икономика, смесена, командна и традиционна. Пазарно търсене, пазарно предлагане и пазарно равновесие. Пазарни структури - съвършена и несъвършена конкуренция.

Председател на изпитната

комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код 341040 „Търговски представител“
специалност код 3410401 „Търговия на едро и дребно

И н д и в и д у а л н о з а д а н и е № 1

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се създаде: Бизнес проект на тема: „Представяне на нов хранителен продукт и разпространението му в търговската мрежа“

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

2.1 Бизнес проектът включва:

Начална страница

Съдържание

Резюме на бизнес плана

Описание на предлагания продукт (услуга)

Маркетингов план – къде и по-какъв начин ще се предлага продуктът; кои са потенциалните клиенти; кои са основните конкуренти; какъв годишен доход от продажбите се очаква

Оперативен план –място за извършване на дейността, оборудване, организация на доставките

Финансиране на бизнеса – схема на приходите и разходите по елементи, оценка на риска

Приложения – договори, анкети, анализи, прогнози и др.

2.2 Практическото задание трябва да отговаря на следните изисквания:

Да се изработи в обем не по-малко от 30 страници;

Да бъде във формат: А4, шрифт: Times New Roman 12, размер на шрифта 12

Да включва всички елементи на зададената структура на бизнес проекта;

Да съдържа графики, таблици, схеми поясняващи нагледно направените анализи.

2.3 Практическото задание трябва да се предаде на комисията по провеждане и оценяване на изпита в определен от комисията срок.

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

А) Примерно указание за работа

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „Търговски представител.“, специалност „Търговия на едро и дребно“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди, да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум— равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя

б) Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 2

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4, 5 и 6.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява същността на човешките потребности и благата и каква е разликата между тях.	12	2	2	-	-
2. Описва и дефинира икономическите ресурси и защо ги дефинираме като такива.	12	2	2	-	-
3. Различава и описва видовете пазарни икономики и тяхната свързаност с историческото развитие на човечеството.	20	1	1	1	1
4. Познава и обяснява законите за търсене, предлагане и пазарно равновесие, които илюстрира с примери.	38	1	2	2	2
5. Описва пазарните структури при свършена и несвършена конкуренция като дава примери.	18	1	1	2	-
Общ брой задачи:	23	7	8	5	3
Общ брой точки:	100	14	32	30	24

в) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
 - Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
 - Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно.

Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете кои са „потребностите“ от по-долу изброените

а) храна

потребност	благо
------------	-------

б) слънчева светлина

потребност	благо
------------	-------

в) гледане на филм

потребност	благо
------------	-------

г) пясък

потребност	благо
------------	-------

Еталон на верния отговор: а) - потребност; в) - потребност;

Ключ за оценяване:

макс.2 т.

Отговор а) и в) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Посочете каква е разликата между богатата и потребностите:

а) почти няма разлика;

б) потребностите имат обективен характер;

в) потребността е нужда от нещо, а богатата са средство за задоволяване на потребностите.

макс.4 т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

Отговор в) – 4 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

На даден пазар дневното търсене и предлагане на ябълки се характеризира със следните данни:

Цена – лв.	Търсено количество - кг	Предлагано количество - кг
5	100	400
4	130	350
3	190	280
2	230	230
1	400	100

1. Изчислете излишъка (недостига) на ябълки – в кг
2. Изобразете графично кривите на търсене и предлагане на продукта
3. Определете равновесното количество и равновесната цена

макс. 6 т.

Еталон на верния отговор:

1. Вярно изчислен излишък/недостиг – 2 т.
2. Правилна графика – крива на търсенето – 1 т., - крива на предлагането – 1 т.
3. Правилно определено равновесно количество – 1 т., - равновесна цена – 1 т.

Ключ за оценяване:

Пълен и верен отговор по еталон – 6 точки

При 4 верни и 2 грешни отговора – 4 точки

При всички останали случаи – 0 точки

Примерна тестова задача от равнище „Анализ“

Подредете обществените форми на организация на стопанството съобразно историческото развитие на обществото.

Еталон на верния отговор:

1. натурално стопанство
2. стоково стопанство;
3. централно управлявана икономика;
4. пазарна икономика;

;

<i>макс. 8 т.</i>

Ключ за оценяване:

При посочени всички отговори – 8 точки

При посочен верен отговор – 1 точки

При всички останали отговори – 0 точки

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

Всеки член на комисията при оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

**по професия код 341040 „Търговски представител“
специалност код 3410401 „Търговия на едро и дребно“**

Наученик/ученичка отклас
(трите имена на ученика)

Тема: „Развитие на клиентската мрежа“

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

A. Изисквания за съдържание на дипломен проект

Дипломният проект съдържа титулна страница, съдържание, увод , основна част, заключение, списък на използваната литература и приложения.

B. Изисквания за оформяне и предаване на дипломен проект

Дипломният проект се оформя във формат: А4, шрифт: Times New Roman 12, размер на шрифта 12, обем не по-малък от 30 страници разпечатани едностранно на хартиен носител. Дипломният проект се предава в определения от изпитната комисия срок.

В. Указания и инструкции за разработване и изпълнение на дипломен проект

1. Титулна страница. Посочва се наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

2. Съдържание. Посочва се на коя страница започват съответните раздели.

Номерацията на страниците започва от увода.

3. Увод .Уводът съдържа кратко въведение по темата, кратко описание на поставените основни цели и очаквани резултати, аргументация на ползата от разработването на дипломния проект.

4. Основна част.

4.1. Съдържание на теоретичната част на дипломния проект. Формулиране на теза (основно твърдение), обект и цел на дипломния проект. Уточняване на клиентите към които е насочен дипломния проект.

4.2. Съдържание на практическата част на дипломния проект

1) **Стойностно предложение.** Посочват се силните страни на предлагания продукт (дизайн, иновативност, добра цена, качество, престиж, следпродажбено обслужване, удобство, принадлежност, програми за лоялност).

2) **Описание на бизнеса.** Представяне, произход и мисия. Описва се предлагането на продукта/услугата, клиентите и пазарния интерес. Достъп до клиенти, източници, доставчици. Маркетингови способности и техники и др.

3) **Дефиниране на пазара.** Сегментиране на целевия пазар. Анализ на потенциала на пазара – търсене, пречки и предизвикателства. Размер на пазара и тенденции – характеризира се пазара, към който е насочен дипломния проект. Посочва се целевия пазар – реални клиенти, крайни потребители. Посочват се какви пречки могат да съществуват и да попречат на успеха и как ще се преодолеят. Посочва се размера на пазара и тенденциите за растеж.

4) **Оценка на организацията и стратегическата среда.** Отбелязват се силните и слабите страни. Посочва се как ще се намали ефекта на слабите страни. Прави се оценка на стратегическата среда – какви са главните възможности пред предприятието. Набелязват се основните заплахи и рискове и какви са стратегиите за минимизиране на риска. Прави се оценка на отрасъла – кои аспекти на сектора ще въздействат върху възможността да бъде успешно развитието на клиентската мрежа.

5) **Анализ на конкуренцията.** Характеристика на сектора, продукти/услуги в отрасъла. Брой и концентрация на конкурентите в отрасъла. Тенденции в продажбите. Фактори влияещи на продажбите. Фактори за успех. Профил на ключовите конкуренти- какви са техните цялостни силни и слаби страни, за кои продукти/услуги, анализират се техните капацитети, клиенти, качество. Сравняват се силни, слаби страни, конкурентно предимство в дипломния проект.

б) **Маркетингов план**

6.1. Продуктова стратегия.

6.2. Стратегия за дистрибуция.

6.3. Ценова стратегия.

6.4. Стратегия за популяризиране.

6.5. Стратегия за продажбите.

7) **Обобщение** – посочват се приносите на дипломния проект, да е ясно кои от поставените задачи са успешно решени и могат практически да се реализират.

5. **Заключение.** Заключението съдържа изводи от проекта и възможностите за неговото приложение.

6. **Списък с използваната литература.** Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст.

7. **Приложения.** Приложенията съдържат документация и материали, които не са намерили място в текста или за по-добра прегледност и подредба.

График за изпълнение:

а) **дата на възлагане на дипломния проект**

б) **контролни проверки и консултации**

.....

.....

.....

в) **краен срок за предаване на дипломния проект**

Ученик:

(име, фамилия)

(подпис)

Ръководител-консултант:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището)

4. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

A. Съдържание на дипломния проект:

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част - Формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или за по-добра прегледност подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

B. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

5. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Специалност	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на обяснителната записка.		
Спазване на изискванията за оформление на обяснителната записка		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект - част по теория на професията..

.....20... г.

Рецензент:

Гр./с.....

(име и фамилия)